

Ohjaus- ja ennakointiosasto

40991

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö 29.2.2012

**Lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt
-loppuraportista**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt päätöksentekoa ja jatkokehittämistä varten lausuntoa julkaisusta Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt, joka on Julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytön edistäminen -työryhmän loppuraportti.

Loppuraportin johdosta Hätäkeskuslaitos toteaa lausuntonaan seuraavaa.

1. Loppuraportissa on esitetty, että julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta ei peritä maksuja. Tietojen luovutuksessa otetaan huomioon luovutus- ja muut rajoitukset. Lisäksi esitetään, että julkisen hallinnon viranomaisten sähköisessä muodossa olevat tiedot ovat mahdollisimman laajasti kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan saatavilla tietoja koskevat luovutus- ja muut rajoitukset huomioon ottaen.

Hätäkeskuslaitos kannattaa ajatusta viranomaisten välisen tietojen luovutuksen maksuttomuudesta. Tällä tavoin voidaan säästää kustannuksia ja resursseja hallintotoiminnasta ja siirtää niitä viraston ydintoimintaan. Se, että maksuttomuus koskee vain sähköisessä muodossa olevia vakiomuotoisia luovutuksia, parantaa luovuttavan viranomaisen mahdollisuuksia hallita tietoluovutusten kustannuksia.

Se, mitä tarkoitetaan vakiomuotoisella luovutuksella, tulee kuitenkin määritellä tarkemmin. Loppuraportin määritelmä jättää vielä varsin avoimeksi tällaisen luovutuksen laajuuden. Lisäksi maksuttomuuden aiheuttamat maksutulojen vähenemät tulee korvata virastoille muuna rahoituksena.

2. Loppuraportissa esitetään otettavaksi käyttöön julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimalli, jolla annettaisiin maailmanlaajuinen, maksuton ja peruuttamaton rinnakkainen käyttöoikeus.

Hätäkeskuslaitos pitää ehdotusta viranomaisten tuottamien julkisten tietojen entistään paremmasta käytettävyydestä kannatettavana ja avoimuutta lisäävänä toimenä. Tällöin on tärkeää, että eri viranomaiset tulkitsevat yhtenäisesti sen, mikä on julkista tietoa.

Ohjaus- ja ennakointiosasto

40991

Lisenssimallin kohdalla vaarana on, että se voidaan tulkita viranomaisten antamana rajoituksena julkisten tietojen käytölle toisin sanoen muut kuin lisenssin alaiset tiedot eivät olisikaan julkisia. Kuitenkin lisenssi koskee vain edellä kohdassa 1 mainittuja tietoja, joiden lisäksi viranomaisten hallussa on muutakin julkista tietoa. Lisenssimallin suhde lakisääteiseen viranomaisen toiminnan julkisuuteen onkin epäselvä ja täsmentämätön.

3. Loppuraportissa on ehdotus perusrekisterien tietojen käsittelyä koskeviksi yleisiksi käyttöehdoiksi. Käyttöehtojen tavoitteena on määritellä ja yhdenmukaistaa viranomaisten pitämistä yhteiskunnan perusrekistereistä luovutettujen tietojen käsittelyä ja perusrekisterien tietoihin myönnettyjen käyttöoikeuksien sisältöä koskevat yleiset ja yhteiset periaatteet.

Hätäkeskuslaitos pitää hyvänä yleisten ja yhteisten periaatteiden luomista perusrekisterien käyttöön. Näin toimintatavat ja tulkinnat yhdenmukaistuvat eri viranomaisten laatiessa omia tietovarantojaan koskevat käyttöehdot yleisten käyttöehtojen pohjalta.

Yleiset käyttöehdot eivät kuitenkaan saa olla liian kahlitsevia, jotta niitä voidaan soveltaa erilaisten perusrekisterien toimintaan.

4. Loppuraportissa on esitetty, mitä toimenpiteitä ehdotusten toteuttaminen edellyttää mm. virastoilta.

Hätäkeskuslaitos toteaa loppuraportissa mainittujen toimenpiteiden edellyttävän virastoilta varsin laajoja ja taloudellisesti merkittäviä toimia. Näin toimenpiteet olisikin järkevä toteuttaa pitkän siirtymäajan kuluessa samalla kun viraston tietojärjestelmiä ja/tai tietoaaineistoja uusitaan tai muuten laaja-alaisesti kehitetään.

Johtaja, ohjaus ja ennakointi

Teemu Hassinen

Hallintojohtaja

Iiro Clouberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 23.03.2012 klo 13.35. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ohjaus- ja ennakointiosasto

40991

Liitteet

Jakelu

valtiovarainministeriö@vm.fi
anne.kauhanen-simanainen@vm.fi

Tiedoksi

Hätäkeskuslaitoksen johtaja Martti Kunnasvuori